

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΘ
ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΣΤΑΜΟΥΛΗ

Θεοφιλέστατε,
Κύριοι κοσμήτορες, κύριοι πρόεδροι,
κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,
φίλες και φίλοι,

Το 1988 πραγματοποιήθηκε στη Ρόδο, υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, Πανορθόδοξο Συνέδριο για το θέμα της χειροτονίας των γυναικών. Στον απόηχο αυτού του Συνεδρίου μια ομάδα φοιτητών είχαμε συναντήσει τον μακαριστό καθηγητή Ιωάννη Φουντούλη προκειμένου να τον ρωτήσουμε για τα συμπεράσματα του Συνεδρίου και τις προσωπικές του θέσεις. Σαν τώρα θυμάμαι την απάντησή του στο κεντρικό μας ερώτημα για τους λόγους που η Ορθόδοξη Εκκλησία δεν προχώρησε στο παρελθόν και δεν προχωρά και σήμερα στη χειροτονία γυναικών: «Κοιτάξτε να δείτε», μας είπε, «οι λόγοι δεν είναι θεολογικοί, κανένας δογματικός λόγος δεν υπάρχει. Ο μόνος λόγος είναι ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι μια παραδοσιακή Εκκλησία και η μη χειροτονία των γυναικών είναι μια πραγματικότητα που στηρίζεται στην παράδοση. Και στα πλαίσια λειτουργίας της παράδοσης δεν αλλάζει κάτι εάν η θεολογική αρχή της ανάγκης δεν το απαιτεί».

Θυμάμαι, βέβαια, και μια δεύτερη ιστορία που συνδέεται με το θέμα. Τον Ιούνιο του 2003, στα πλαίσια Διεθνούς Συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη και διοργανώθηκε από τη Θεολογική Σχολή, ο μακαριστός καθηγητής Νίκος Ματσούκας, κλήθηκε να μιλήσει για το θέμα της χειροτονίας των γυναικών. Στη μέση της εισηγησεώς του, στην οποία λίγο πολύ υποστήριζε περίπου όλα όσα υποστήριζε και ο Ιωάννης Φουντούλης, η αντιπροσωπεία των προχαλκηδονίων Εκκλησιών, η οποία συμμετείχε στο Συνέδριο, σηκώθηκε επιδεικτικά και αποχώρησε από την αίθουσα.

Κυρίες και κύριοι,

Ο ρόλος των γυναικών στην Εκκλησία συνδέεται με την ανθρωπολογία και ως εκ τούτου με την περί Χριστού διδασκαλία, όπως αυτή εξαιρέτως αποκαλύπτεται στην 4^η Οικουμενική Σύνοδο της Χαλκηδόνας. Η Εκκλησιολογία με τη σειρά της, που συνδέεται πλήρως με την Χριστολογία και την ανθρωπολογία, κινείται στα όρια της ανθρώπινης φυσιολογίας που αποκαλύπτει τη λειτουργική και εξάπαντος χαρισματική σχέση των μελών του εκκλησιαστικού σώματος. Μια σχέση δυναμική και χωρητική που με το όνομα άνθρωπος κατανοεί και

αποδέχεται πλήρως «άρρην και θήλυ», ως συστατικά του μυστηρίου της ανθρωπότητας. Στα πλαίσια αυτής της οντολογικής αρχής έχω την αίσθηση ότι οφείλει να διαβαστεί και το θέμα των διακονισμών, για το οποίο η σημερινή Εκκλησία χρειάζεται να αντλήσει τρόπο υπάρξεως από την τόλμη της αρχαίας Εκκλησίας· μια τόλμη που στηρίζονταν στην εμπειρική σχέση με τα πράγματα, τη γνώση και οπωσδήποτε τη βαθιά συνείδηση της αντιεξουσιαστικότητάς της που αντλεί απευθείας από το πρόσωπο του σαρκωμένου Λόγου του Χριστού.

Μια τέτοια αντιεξουσιαστικότητα είναι ικανή να γιατρέψει τα τραύματα της ανθρωπολογίας που οι καιροί επισώρευσαν στο σώμα της Εκκλησίας. Και είναι αλήθεια πως εσχάτως, αργόσυρτα και σταδιακά, η γυναίκα φαίνεται να αποκτά δυναμικότερο και ουσιαστικότερο ρόλο στο χώρο της εκκλησιαστικής ζωής και της θεολογίας. Πραγματικότητα που επιτρέπει τόσο σε Εκκλησία όσο και σε θεολογία να αποκαλύψουν τον βαθύτερο, αλλά σε πολλές περιπτώσεις κεκρυμμένο τους εαυτό, που αναγνωρίζει στο πρόσωπο της κάθε γυναίκας τον Χριστό ή καλύτερα και σαφέστερα στο πρόσωπο του Χριστού την κάθε γυναίκα· αλήθεια που καθαρογράφεται υπαινικτικά και δηκτικά στο «ευαγγελικό» ποίημα της Ζωής Καρέλλη, με τον εξαιρετικό τίτλο: *Η άνθρωπος*. Ένας τίτλος σήμα, καθώς ένα και μόνο γράμμα, μία και μόνη λέξη, αυτό το θηλυκό η αρκεί για να σημανθεί και εν προκειμένω να μεταβληθεί η σκληρή βεβαιότητα των πραγμάτων και να αποκαλυφθεί το αιώνιο παράπονο της αδυναμίας κατανόησης της οικουμενικής διάστασης του ανθρώπου, στον οποίο χωράνε μαζί γυναίκα και άνδρας. Γράφει, λοιπόν, η ποιήτρια:

Εγώ γυναίκα, η άνθρωπος,
ζητούσα το πρόσωπό Σου πάντοτε,
ήταν ως τώρα του ανδρός
και δεν μπορώ αλλιώς να το γνωρίσω.

Και επιτρέψτε μου να τελειώσω όπως ακριβώς ξεκίνησα. Πριν από αρκετά χρόνια, σε συζήτηση μας η κ. Ελένη Γλύκατζη Αρβελέρ, επισημαίνοντάς μου το γεγονός, ότι στα δημοτικά σχολεία της Γαλλίας για πολλά χρόνια δεν δίδασκαν άνδρες, δεν υπήρχαν δηλαδή δάσκαλοι, μου περιέγραψε την εξής ιστορία: Ένας πισθιακός γυρνάει μια μέρα από το σχολείο στο σπίτι και χαρούμενος λέει στους γονείς του: «Μπαμπά και μαμά έχω ένα σπουδαίο νέο να σας πω, η δασκάλα μας είναι άνδρας».

Εύχομαι από καρδιάς καλή επιτυχία στο παρόν Συνέδριο. Ευχαριστώ από καρδιάς όλους τους συμμετέχοντες για τη διάθεση, τον κόπο και την αγωνία· το ταξίδι. Το Τμήμα Θεολογίας θα είναι πάντα εδώ για να στηρίζει αντίστοιχες εκδηλώσεις που αποκαλύπτουν ότι μαζί Θεολογία και Εκκλησία τελούν εν εγρηγόρσει. Στον τιμώμενο καθηγητή, αγαπητό μου κ. Ευάγγελο Θεοδώρου, καταθέτω την αγάπη μου, την αγάπη του Τμήματός μας και ευχές καρδιακές για χρόνια όμορφα.